

9 Závěr

Shrneme-li to, co bylo výše uvedeno, ochrana počítačových programů je v českém právu zajišťována jednak právem autorským a subsidiárně občanským, a dále právem na ochranu hospodářské soutěže¹⁵², právem správním a právem trestním. V České republice nepřichází zásadně v úvahu ochrana patentová pro počítačový program jako takový, průmyslová práva jej však nicméně mohou chránit jako součást většího celku. Autorský zákon vychází z koncepce droit d'auteur a s několika výjimkami neuplatňuje principy copyrightové ochrany. Vykonavatelem majetkových práv může být v některých případech (§ 58 AZ) i právnická osoba, autorem však vždy zůstává skutečný tvůrce programu. Úprava počítačových programů je v mnoha ohledech specifická a od ochrany ostatních druhů děl odlišná.

Současný autorský zákon po své novelizaci v roce 2006 je již prakticky zcela harmonizován s informační směrnicí (2001/29/ES) a směrnicí o právní ochraně počítačových programů (91/250/EHS resp. od května 2009 s jejím rekodifikovaným zněním 2009/24/ES). Zcela přebírá její principy a často i doslovné znění a v souladu s evropským trendem zavádí velmi širokou ochranu autorů.

Současná úprava je bezesporu kvalitní realizací závazků, které pro nás vyplývají z členství v EU. Domnívám se nicméně, že by bylo vhodné provést několik změn. Za nejdůležitější považuji odstranění sankční povahy bezdůvodného obohacení, jak jej chápe platný autorský zákon. Soud by také měl možnost rozhodnout, že paušalizaci ušlého zisku či bezdůvodného obohacení pro zjevnou nepřiměřenost nepřipustí. Pro případ počítačových programů jakožto zaměstnaneckých a obdobných děl by dle mého názoru bylo vhodné umožnit autorství právnických osob. Také vybírání odměny v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu není šťastně koncipováno a ve spojení s nemožností takového jednání v případě počítačových programů působí poněkud nespravedlivě. Otázkou rovněž zůstává, zda ochranu počítačových programů pro její odlišnost zcela nevyčlenit z autorského zákona. Úvahy o větších koncepčních změnách bohužel na národní úrovni vzhledem ke komunitární závazné úpravě provádět nelze.

Dle posledních dostupných statistik BSA¹⁵³ Češi užívají 38% počítačových programů nelegálně. I když toto číslo lze zpochybnit, není sporu o tom že podíl počítačového pirátství (nejen) v České republice je poměrně vysoký. Hlavní problém přitom nevidím v platné právní úpravě, ale v naší společnosti. Dokud porušování autorského práva nebude považováno za

¹⁵² Především tedy ochrana před nekalosoutěžním jednáním, i když současné dění na evropské scéně kolem údajného zneužití dominantního postavení společností Microsoft ukazuje, že ne výlučně

¹⁵³ www.bsa.org

amorální, dokud na poli operačních systémů a kancelářského software nebude existovat efektivní konkurence a velké softwarehousy nezačnou se svými zákazníky jednat jako s obchodními partnery a nikoliv z pozice síly, dokud naše policie nebude mít dostatek odborníků schopných odhalovat počítačovou kriminalitu¹⁵⁴ a dokud se nesníží ceny počítačových programů nebo nestoupne průměrná výše příjmů, je veškerá právní regulace účinná pouze z poloviny a sebelepší ani sebestřísnější předpis počítačovému pirátství nezabrání.

---

¹⁵⁴ Viz např. Ambrož, J.: Jak silná je naše „softwarová policie“? (lupa.cz, 24.5.2005)